

Kurssikerta 6: Työhaastattelu

Sisällöt Työhaastattelun sisältö ja tarkoitus
Työhaastattelussa onnistuminen
Työhaastattelutilanteiden harjoittelu

Tavoitteet Ymmärretään työhaastattelun tarkoitus työnantajan ja työnhakijan kannalta.
Saadaan tietoa työhaastattelutilanteeseen valmistautumisesta ja siitä mitä työhaastattelussa tapahtuu, ja mitä siellä kysytään.
Valmistaudutaan käsittelemään työhaastatteluun liittyvää jännitystä, ja luodaan positiivisia mielikuvia itsestä tulevissa haastattelutilanteissa.
Harjoitellaan kertomaan omasta ammatillisesta osaamisesta ja taidoista.
Harjoitellaan kertomaan oman työkyvyn rajoituksista rakentavasti ja ennakkoluuloja murtavasti.

Opetussuunnitelman kohdan 3.3.2 Työelämätaidot arvioinninkohteet

Työpaikan hakeminen

Tuetaan yksilöllisesti

6. Työhaastattelun harjoittelu kahden kesken ja tuettu työhaastattelu (kts. Teema: Yksilöllinen tuki)

Teema	Sisältö	Kesto	Vinkit ja tarvikkeet
Menetelmiä ryhmänä toimimisen ja oppimisen tueksi	<p>Tavarat kertovat</p> <p>Jokainen kurssilainen kertoo vuorollaan yhdellä lauseella jostain mukanaan olevasta esineestä (kynä, korvakoru, avaimet jne.), että miksi juuri tämä esine on hänellä mukanaan.</p>	<p>10 min</p> 	<p>Kouluttaja voi aloittaa itse kierroksen.</p> <p>Lähde: Kannussaari et al. 2014, 12</p>
Työhaastattelu Työnhaku	<p>Työhaastattelukokemuksia ja -kysymyksiä</p> <p>Keskustellaan työhaastattelusta: Kuinka moni on ollut työhaastattelussa? Millaista oli, miltä tuntui, mitä kysyttiin? Mietitään ja kirjataan yhdessä kysymyksiä, joita työhaastattelussa yleensä kysytään. Mitä muuta täytyy huomioida mennessään työhaastatteluun? Kouluttaja kirjaa kurssilaisten ehdottamat kysymykset ylös. Kysymyslistaa tarvitaan myöhemmin työhaastatteluharjoituksessa. Lisäksi voidaan keskustella siitä, mitä työhaastattelussa ei saa kysyä ja miten tilanteeseen sopimattomiin kysymyksiin voi vastata.</p>	<p>20 min</p> 	<p>Mikäli kurssilaisilta tulee vain vähän ehdotuksia, kouluttaja voi kertoa mitä muita haastattelutilanteissa yleisiä kysymyksiä hänelle tulee mieleen (liitteenä lista yleisistä työhaastattelukysymyksistä). Kouluttaja voi kertoa myös jonkin omakohtaisen kokemuksen liittyen työhaastatteluun.</p> <p>Liite: Yleisiä työhaastattelukysymyksiä</p> <p>Lisämateriaali: Valmis lista tyypillisistä työhaastattelukysymyksistä: Mitä työhaastattelussa saa ja ei saa kysyä? (STTK ry)</p> <p>Lähde: Työterveyslaitos et al. 2012 a, 64–71</p>
Työhaastattelu	<p>Työhaastattelussa onnistuminen</p> <p>Katsotaan kaksi työhaastatteluvideota, toisessa esimerkki huonosti, ja toisessa hyvin menevästä haastattelusta. Molempien videoiden jälkeen keskustellaan havainnoista.</p>	<p>15 min</p> 	<p>Tarvikkeet: tietokone ja videotykki</p> <p>Lähteet: esimerkkivideot työhaastattelusta (Pohjois-Karjalan Ammattiopisto 2011): Työhaastattelu menee huonosti Työhaastattelu menee hyvin</p> <p>Lisämateriaali: Lisää videoita lisämateriaalilistassa alla.</p>
Työhaastattelu	<p>Harjoitellaan työhaastattelua</p> <p>Haastattelu voidaan harjoitella joko pareittain, pienissä ryhmissä tai koko ryhmä yhdessä. Haastattelijana ja haastateltavana voi olla yksittäinen kurssilainen, ryhmä kurssilaisia tai kurssin kouluttaja. Rooleja vaihdetaan välillä niin, että kaikki pääsevät haastateltaviksi joko yksin tai ryhmänä. Myös vierailija voi haastatella (kts. seur. harjoitus).</p> <p>Haastattelijan apuna voidaan käyttää aiemmassa harjoituksessa laadittua listaa tyypillisistä työhaastattelukysymyksistä. Haastateltavan apuna voi puolestaan toimia hänen työhakemuksensa ja CV:nsä.</p> <p>Valitaan yksi avoin työpaikka, jonka työpaikkailmoitus laitetaan esille.</p>	<p>25 min</p> 	<p>Osa ryhmästä voi olla vuorollaan tarkkailijan roolissa ja antaa palautetta haastattelun sujumisesta sekä haastattelijalle että haastateltavalle.</p> <p>Jos ryhmänä haastattelu ei lähde käyntiin, voidaan haastatteluvastuu jakaa niin, että jokainen kysyy vuorollaan yhden kysymyksen yhdessä laaditulta kysymyslistalta.</p> <p>Joskus on helpompaa toimia roolista käsin, joten kurssilaiset voivat myös olla haastateltavana jossakin valitsemassaan roolissa.</p> <p>Haastatteluharjoituksen avuksi voidaan tehdä ensin tehtäviä omiin vahvuuksiin liittyen ja käyttää näitä tehtäviä apuna erityisesti haastattelijan esittäessä avoimia kysymyksiä, kuten ”Kerro jotakin itsestäsi” tai ”Millainen työntekijä olet?”.</p>

Kurssikerta 6: Työhaastattelu

	Haastateltava on hakemassa juuri kyseiseen työhön. Jokaisen haastattelun lopuksi kysytään myös molempien osapuolten omat arviot tilanteen sujumisesta ja siitä, miltä tuntui olla tässä roolissa.		Liite: Yleisiä työhaastattelukysymyksiä Lähteet: Koulutuksesta työhön. Selkoistetut tehtävät (Työterveyslaitos et al.2009-2011, 4-5, 12-13, 15-19), Työterveyslaitos et al. 2012 a, 64-71
Työhaastattelu Työnhaku	Kokeneen työhaastattelijan tapaaminen Kutsutaan paljon työnhakijoita haastatellut henkilö kertomaan työhaastattelutilanteesta, esim. yksikön esimies, hr-päällikkö tai -assistentti, tai oman vaikkapa oman oppilaitoksen rehtori (tai joku muu rekrytointitilanteissa paljon mukana ollut henkilö, kuten työssäoppimispaikkoja usein tarjonnutta työnantaja).	15 min 	Vierailijaa voi hyödyntää jo edellisessä harjoituksessa niin, että hän tekee harjoitushaastatteluja kurssilaisille ja kurssin kouluttajalle. Kurssilaiset ja kouluttaja voivat miettiä etukäteen kysymyksiä vieraalle esim. usein haastattelussa kysyttävistä kysymyksistä ja siitä mihin haastattelijaa usein kiinnittää haastateltavassa huomiota, millaisilla asioilla voi vakuuttaa olevansa varteenotettava työnhakija jne.
Oma osaaminen ja vahvuudet Työhaastattelu	Haasteet ja rajoitukset vahvuuksiksi (kotitehtävän ohjeistus) Kurssilainen oppii sanoittamaan omia mahdollisia työelämään ja työntekoon liittyviä rajoitteitaan, kertomaan niistä rakentavasti ja näkemään mitä positiivista tuotavaa hänellä on työhön ja työpaikalle. Jokainen kurssilainen kirjaa kotona 2-3 henkilökohtaista työkyvyn rajoitetta, oppimisen haastetta tai ominaisuutta, joita haluaa itsessään kehittää. Nimettyjen rajoitteiden ja haasteiden ympärille kurssilainen kirjoittaa mahdollisimman monta positiivista asiaa, joita on oppinut elässään rajoitteensa kanssa. Miten rajoite tai haaste voisi toimia vahvuutena työelämässä?	5 min 	Tehtävä voidaan tehdä tarvittaessa tuetusti. Kurssilaisille on hyvä antaa muutamia esimerkkejä, kuten: "Käytän pyörätuolia ☑ ratkaisen päivittäin esteettömyyteen liittyviä ongelmia, minulle on kehittynyt hyvät ongelmanratkaisutaidot." "Minulla on keskittymisvaikeus ☑ olen oppinut toimimaan nopeasti monissa tilanteissa, jotten joutuisi pinnistelemaan keskittymisen kanssa, toimin ripeästi työtehtävissä." Lähteet: Työterveyslaitos et al. 2012 a, 36-37, Työterveyslaitos et al. 2012 b, 22-24 Lisämateriaali: Ennen kotitehtävän antamista voidaan katsoa Sami ja Matti keskustelivat työhaastattelusta -video (Duunimentori-projekti 2014)
Menetelmiä ryhmänä toimimisen ja oppimisen tueksi	Kurssikerran lopetus Kurssikerta lopetetaan tekemällä yhteenveto opituista asioista ja kertomalla, mitä aiheita seuraavalla kerralla tullaan käsittelemään. Kouluttaja voi myös kiittää kurssilaisia ja nostaa esiin jonkun positiivisen ryhmää koskevan asian.	5 min 	Kouluttaja voi halutessaan esim. kerätä palautetta kurssikerrasta, toteuttaa ryhmäyttävän harjoituksen tai kerrata opittua tietovisalla. Vinkkejä menetelmiin löytyy teemasta "Menetelmiä ryhmänä toimimisen ja oppimisen tueksi".

	Yksin		Kotona		Ryhmänä
	Parina		Tietokoneella		Vierailija tai vierailu

Lähteet:

Duunimentori-projekti 2014: Sami ja Matti keskustelevat työhaastattelusta. Lihastautiliitto. Haettu 15.12.2014.

http://www.youtube.com/watch?v=sm4Pg_hKCM8

Pohjois-Karjalan Ammattiopisto 19.5.2011: Kuparikaapeli -Youtube-kanava. Työhaastattelu huono. Haettu 7.1.2015.

<http://www.youtube.com/watch?v=6fD4xPDE67s>

Pohjois-Karjalan Ammattiopisto 19.5.2011: Kuparikaapeli -Youtube-kanava. Työhaastattelu hyvä. Haettu 7.1.2015.

<http://www.youtube.com/watch?v=TwgpPMeskW8&feature=plcp>

Kannussaari, Kim - Maunu, Antti - Selin Anni 2014: Ryhmäilmiö – ryhmänohjaajan käsikirja ammatillisiin oppilaitoksiin. Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry.

Työterveyslaitos – Nykänen, Mikko – Klemola, Soili – Koivisto, Petri – Koski, Merja – Larvi, Tommy – Silvonen, Jussi – Vuori, Jukka 2012 a: Koulutuksesta työhön. Ohjaajan käsikirja. Työterveyslaitos, Helsinki.

Työterveyslaitos – Nykänen, Mikko – Klemola, Soili – Koivisto, Petri – Koski, Merja – Larvi, Tommy – Silvonen, Jussi – Vuori, Jukka 2012 b: Koulutuksesta työhön. Työkirja. Työterveyslaitos, Helsinki.

Työterveyslaitos - Nykänen, Mikko - Tuulijärvi, Taru 2009–2011: Koulutuksesta työhön. Selkoistetut tehtävät. Luovi,

Urakompassi -hanke ja Työterveyslaitos. Haettu 15.12.2014. <http://www.luovi.fi/wp-content/uploads/2013/10/KoulutuksestaTyohon.pdf>

Lisämateriaali:

Lapin ammattiopisto 2.5.2011: Uratakomo – Työhaastattelu. Uratakomo-hanke. Haettu 14.1.2015.

<http://www.youtube.com/watch?v=apYuFLE7djU&feature=related>

Opetinfi 18.9.2013: Nuori, onnistu työhaastattelussa! Haettu 14.1.2015. <http://www.youtube.com/watch?v=s1VBjwz5PN8>

SeureKanava – Seure Henkilöstöpalvelut Oy: Työnhakuvinkit. Haettu 14.1.2015.

<http://www.youtube.com/channel/UCeiKMGL7WYfF5XGk-QLgHNA>

STTK ry: Työelämään.fi -sivusto. Mitä työhaastattelussa saa ja ei saa kysyä? Haettu 14.1.2015.

<http://tyoelamaan.fi/tyonhaku/mita-tyohaastattelussa-saa-ja-ei-saa-kysya/>

Suomen Ekonomit - Suomen Ekonomiliitto 2.6.2013: Valmistaudu työhaastatteluun. Haettu 14.1.2015.

<http://www.youtube.com/watch?v=zOdP1h6AnQs>

Työterveyslaitos: TTLratkaisupankki. Haettu 15.12.2014. <http://www.youtube.com/user/TTLratkaisupankki>

Työterveyslaitos 2012: TTLratkaisupankki. Koulutuksesta työhön: 1.1 Haastatteluun valmistautuminen. Haettu 15.12.2014. <http://www.youtube.com/watch?v=0ds-9qLn0gc>

Työterveyslaitos 2012: TTLratkaisupankki. Koulutuksesta työhön: 1.2 Haastatteluun valmistautuminen. Haettu 15.12.2014. <http://www.youtube.com/watch?v=YZa- jCqITA>

Työterveyslaitos 2012: TTLratkaisupankki. Koulutuksesta työhön: 2. Taitojen ja vahvuuksien esittely. Haettu 15.12.2014. <http://www.youtube.com/watch?v=9hBldzwB3xo>

Työterveyslaitos 2012: TTLratkaisupankki. Koulutuksesta työhön: 3.1 Työnantajan epäilyjen voittaminen. Haettu 15.12.2014. http://www.youtube.com/watch?v=Hm5KnIF_F1k

Työterveyslaitos 2012: TTLratkaisupankki. Koulutuksesta työhön: 3.2. Työnantajan epäilyjen voittaminen. Haettu 15.12.2014. http://www.youtube.com/watch?v=HtrEQUr_MGw

Työterveyslaitos 2012: TTLratkaisupankki. Koulutuksesta työhön: 4.1 Yhteyksien käyttäminen työpaikkavihjeiden etsimisessä. Haettu 15.12.2014. <http://www.youtube.com/watch?v=Rw1KD0pWbgs>

Työterveyslaitos 2012: TTLratkaisupankki. Koulutuksesta työhön: 5.1 Työhaastatteluun pyrkiminen soittamalla. Haettu 15.12.2014. <http://www.youtube.com/watch?v=VB6cYBhT8fo>

Työterveyslaitos 2012: TTLratkaisupankki. Koulutuksesta työhön: 5.2 Työhaastatteluun pyrkiminen soittamalla. Haettu 15.12.2014. <http://www.youtube.com/watch?v=b-PDTtJnIT8>

Työterveyslaitos 2012: TTLratkaisupankki. Koulutuksesta työhön: 6.1 Haastattelussa tehtävät kysymykset ja havainnot. Haettu 15.12.2014. http://www.youtube.com/watch?v=BOHFgnl_eC4

Työterveyslaitos 2012: TTLratkaisupankki. Koulutuksesta työhön: 6.2 Haastattelussa tehtävät kysymykset ja havainnot. Haettu 15.12.2014. <http://www.youtube.com/watch?v=104aQ4beOSk>

Työterveyslaitos 2012: TTLratkaisupankki. Koulutuksesta työhön: 7. Haastattelun lopettaminen. Haettu 15.12.2014. <http://www.youtube.com/watch?v=Ko6y76-laRg>